

NL-HtSA Archiefnummer 0048 Luchtbeschermingsdienst te 's-Hertogenbosch, (1923)1934-1946

Aangepast 6 april 2020

Inhoud

1.	Inleiding	2
1.1	Geschiedenis van de organisatie	2
1.2	Geschiedenis van het archief	3
2.	Inventaris	4
2.1	Circulaires en aanwijzingen	4
2.2	Organisatie	4
2.3	Posten, diensten en schuilkelders	5
2.3.1	Algemeen	5
2.3.2	Commandopost/hoofdkwartier	5
2.3.3	Waarschuwingsdienst en uitkijkposten	5
2.3.4	Geneeskundige en ontsmettingsdienst	5
2.3.5	Politie-, Brandweer- en ordedienst	6
2.3.6	Evacuatieposten en schuilkelders	6
2.3.7	Veterinaire dienst	6
2.3.8	Gasverkenningdienst	6
2.3.9	Kunstbeschermingsdienst	6
2.4	Cursussen en oefeningen	6
2.5	Aanschaf en onderhoud van materieel en kleding	7
2.6	Instructies bij en melding van calamiteiten	8
2.7	PR en voorlichting	8
2.8	Zelfbescherming bedrijven	9
2.9	Rapportages	9
2.10	Verduisterings- en verlichtingsvoorschriften	9
2.11	Personeel en vrijwilligers	10
2.11.1	Aanneming, schorsing, ontslag, mutaties	10
2.11.2	Lonen en toeslagen	11
2.11.3	Onderzoek naar personen en getuigschriften	11
2.11.4	Zuivering en arbeidsplicht ambtenaren	11
2.11.5	Personeel algemeen	11
2.12	Stukken waarvan het verband met het archief niet duidelijk is	12

1. Inleiding

1.1 Geschiedenis van de organisatie

In 1927 werd er door het Ministerie van Binnenlandse Zaken een gids "aanwijzingen luchtbeschermingsdienst" uitgegeven. Om de kans op eventuele luchtaanvallen te verminderen moesten er maatregelen genomen worden. Elke gemeente werd aanbevolen een luchtbeschermingsdienst (LBD) op te richten. In 1931 werd deze gids vervangen door de "Leidraad luchtbeschermingsdienst". In 1934 werd er weer een nieuwe gids uitgegeven getiteld "Organisatie, verduistering en alarmering".

Echter het gewenste resultaat bleef uit. Weinig gemeenten gaven gehoor aan de oproep een luchtbeschermingsdienst in te stellen. Bij wet van 23 april 1936 werden de burgemeesters daarom verplicht om maatregelen te nemen ter bescherming van de bevolking. Bij Koninklijk Besluit van 15 augustus 1936 (Staatsblad no. 347) werden er voorschriften gegeven met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen die genomen moesten worden om de bevolking te beschermen.

De burgemeester van 's-Hertogenbosch ondernam actie naar aanleiding van de gids uit 1934 en stuurt op 17 november 1934 een uitnodiging naar diverse personen tot het bijwonen van een voorlopige bespreking om te komen tot een personeels-organisatie van de luchtbeschermingsdienst in 's-Hertogenbosch, zie inv.nr. 71. Vanaf 1935 werden er al diverse oefeningen gehouden.

De LBD had tot taak de bevolking te waarschuwen voor luchtaanvallen en hulp te bieden aan de bevolking bij luchtaanvallen. Ook het geven van voorlichting aan particulieren en bedrijven over de gevaren van luchtaanvallen en welke maatregelen men kon nemen ter bescherming was een taak van de LBD. Onderdelen van de LBD waren: brandweer, geneeskundige dienst, waarschuwings-alarmerings- en verbindingdienst, politiedienst, technische dienst, chemische dienst, veterinaire dienst en de ontsmettingsdienst. Waar een bombardement had plaatsgevonden boden de LBD-leden eerste hulp en assisteerden bij het blussen van branden en het ruimen van puin en bomrestanten. Het merendeel van de LBD leden bestond uit vrijwilligers, die naast hun vrijwilligerswerk vaak een drukke baan hadden. Voor een gedetailleerde beschrijving van de organisatie van de LBD zie inv.nr. 71 en 82 met uitgebreide informatie over het personeel (met namenlijst) en materieel aanwezig per dienst.

De stad werd verdeeld in drie vakken met voor ieder vak een eigen vak-commandant. Bij ieder van deze vakken werd ondergebracht: een brandweerpost, een opruimingsdienst, een herstellingsdienst voor gas, water en licht, gasverkenner, er was een commandant van de politie aanwezig en de wijk ordedienst. Vak I omvatte grofweg al het grondgebied ten westen van de Dommel, Vak II het gebied dat grofweg omsloten wordt door de Dommel en de Zuid-Willemsvaart en Vak III het gebied ten noorden van de Zuid-Willemsvaart. Er werden evacuatieposten ingesteld om burgers tijdelijk op te vangen van wie het huis na een luchtaanval onbewoonbaar was of die geëvacueerd moesten worden omdat er eerst een blindganger opgeruimd moest worden.

De vakken werden ieder ingedeeld in zes wijken met voor iedere wijk een wijkhoofd. Een wijk bestond uit ongeveer 10 blokken. Een blok omvatte ongeveer 200-300 gezinnen en er was een blokploeg geleid door een blokhoofd. Regelmatig werd er gerapporteerd over gebeurtenissen in een blok aan het wijkhoofd. Het wijkhoofd rapporteerde vervolgens aan het hoofd van de LBD, de heer F.W.A. Beekers, over de gebeurtenissen binnen de betreffende wijk. De wijk- en blokhoofden moesten in de betreffende wijk woonachtig zijn. Zij werden door de gemeente aangesteld.

Een belangrijk onderdeel van de LBD was de verbindingdienst. Door deze dienst werden uitkijkposten ingericht die 24 uur per dag bemand waren. Zeer gedetailleerde informatie wordt gevonden in inventaris nummer 42. Dit zijn de dagrapporten uit 1941 van de verbindingdienst. Er waren vier uitkijkposten in 's-Hertogenbosch: de hoofdpst St. Jan, de watertoren, de

Leonarduskerk en de Kruiskerk. De rapporten bestaan deels uit ingevulde voorbedrukte formulieren en deels uit handgeschreven rapporten. Er waren drie diensten per dag: van 6 – 14 uur, van 14 – 22 uur en van 22 – 6 uur. Per dienstdeel wordt aangegeven hoeveel vliegtuigen over vlogen, welke nationaliteit deze hadden en welke richting ze opvlogen, maar ook lichtkogels, lichtflitsen, geluiden van bominslagen, branden etc. worden in deze rapporten beschreven. Op de voorbedrukte formulieren wordt aangegeven welke personen dienst hadden op de dag waarop het dienstrapport betrekking heeft.

In 1940, na de Duitse bezetting, werd de LBD drastisch gereorganiseerd. Op de langere termijn vonden de bezetters het niet gewenst dat er veel vrijwilligers bij de dienst zaten. Er was een voortdurende wisseling van de bezetting van de posten. De bezetter wilde daarom dat er personen werden aangesteld voor de continudiensten. In november 1940 werden ruim 200 vrijwilligers “ontslagen”.

De belangrijkste taak van de dienst werd na mei 1940 het controleren van de verplichte verduistering. LBD'ers 's gingen 's-nachts de straat op om te controleren of de burgers zich aan de verduisteringsvoorschriften hielden. Hiervoor hadden ze wel een speciale vergunning nodig om zich gedurende de nachtelijke uren op straat te bevinden. Steden en dorpen moesten helemaal donker zijn, om te voorkomen dat ze als herkenningspunten voor geallieerde vliegtuigen zouden dienen. Niet alleen burgers moesten hun huizen verduisteren maar er waren ook strenge voorschriften voor etalages van winkels en lichtreclame van bedrijven. Straatverlichting moest zeer beperkt worden en de koplampen van auto's moesten afgedekt worden. Op het niet naleven van de verduisteringsvoorschriften stonden sancties, zie inv. nr.39.

De commandopost van de LBD te 's-Hertogenbosch was gevestigd in de kelder van het V.V.V. Huis aan de Markt. Op last van de Duitsers werd deze post in 1941 verhuisd naar de Van de Does de Willeboissingel 12. De administratie was gevestigd in het gebouw van de Gemeentewerken Achter het Wild Varken.

Na de oorlog werd de LBD vervangen door een organisatie die sterk op de LBD leek: de Dienst Bescherming Bevolking, de BB.

1.2 Geschiedenis van het archief

Bij besluit van B&W op 21 januari 1972 werd het archief van de Luchtbeschermingsdienst overgebracht van de brandweerkazerne naar het Stadsarchief.

Vanuit archief NL-HtSA archiefnummer 0236 Collectie WO II, 1930-1947, inv.nr.: 189 werd in 2019 de Collectie Van der Wouw overgebracht naar het archief van de Luchtbeschermingsdienst. In oktober 1996 schonk dhr. Van der Wouw een groot aantal stukken afkomstig van wijlen zijn vader M. van der Wouw aan het Stadsarchief. Zijn vader was in de oorlog werkzaam geweest bij de Dienst Luchtbescherming. De collectie bestaat bijna helemaal uit rapporten van de wijk- en blokhoofden over gebeurtenissen tijdens de oorlog en met name tijdens de periode van de bevrijding (september-november 1944) en kort daarna. Archivistisch gezien is hier sprake van een deel van het archief van de Dienst Luchtbescherming. Daarom zijn deze stukken in dit archief ingevoegd met inventarisnummer 73 en een nadere toegang als Bijlage A.

Vanuit archief NL-HtSA archiefnummer 1021 Losse stukken en kleine collecties, inventarisnummer 36 werd in 2019 het bewijs van inschrijving bij de LBD van M.C.C. van Rooij overgebracht naar het archief van de Luchtbeschermingsdienst, inv.nr. 115.

2. Inventaris

2.1 Circulaires en aanwijzingen

- 1 Circulaires van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, de Rijksinspectie voor de Bescherming van de Bevolking tegen luchtaanvallen en de Provincie Noord-Brabant betreffende algemene regels geldend voor alle Luchtbeschermingsdiensten in Nederland of Brabant, 1940-1942 1 omslag
- 2 Stukken betreffende uitnodigingen en plannen voor vergaderingen, bijeenkomsten en besprekingen met een presentielijst voor de vergadering van de kring LBD op 29 mei 1941 in het Stadhuis, 1935-1943 1 omslag
- 3 Begrotingen ten behoeve van de Luchtbeschermingsdienst en aanvraag van kredieten voor de uitgaven genoemd in de begroting, 1935-1942 1 omslag
- 4 Cahier inschrijvingen ingekomen brieven, 1941-1942 1 omslag
- 5 Cahier inschrijvingen ingekomen brieven, 1942 -1946 1 omslag
- 6 Cahier inschrijving uitgaande stukken, 1941-1943 1 omslag
- 7 Cahier inschrijving uitgaande stukken, 1943-1946 1 omslag
- 8 Brieven waarbij het niet geheel duidelijk is waar deze overgaan onder meer omdat de in de brief genoemde bijlagen ontbreken, 1939-1942 1 omslag
- 9 Stukken betreffende (de kosten van) telefoongesprekken, telegrammen en dienststukken, 1939-1942 1 omslag

2.2 Organisatie

- 10 Stukken betreffende de organisatie van de LBD te 's-Hertogenbosch waaronder een doorslag van een brief (bestaande uit 22 pagina's) gedateerd 21 augustus 1940 van de burgemeester van 's-Hertogenbosch aan de inspecteur voor de bescherming van de bevolking tegen luchtaanvallen met gedetailleerde beschrijving van de organisatie van de Luchtbeschermingsdienst, 1934-1945 1 omslag
- 11 Stukken betreffende de organisatie van de blokploegen met lijsten van blokhoofden en de bij een blok ingedeelde personen en materialen, 1941-1942 1 omslag

2.3 Posten, diensten en schuilkelders

2.3.1 Algemeen

- 12 Stukken betreffende de verwarming, stookkosten en electriciteitskosten van de diverse posten en andere panden, 1940-1942 1 omslag
- 13 Stukken betreffende huisvesting van (diensten van de) luchtbeschermingsdienst en het opbergen van materieel, 1939-1942 1 omslag

2.3.2 Commandopost/hoofdkwartier

- 14 Stukken betreffende de verplaatsing van de commandopost LBD van de kelder in het V.V.V. Huis naar de v.d. Does de Willeboissingel 12, met uitgebreide informatie en tekening van de Firma Gibas die de luchtverseringsinstallatie aanlegt, 1941-1942 1 omslag
- 15 Stukken betreffende het nieuwe hoofdkwartier van de Luftschutz Warnungs Zentrale (L.S.W.Z.), met inventarislijst en rekeningen betreffende kosten gebruik inventaris, 1941-1942 1 omslag

2.3.3 Waarschuwingsdienst en uitkijkposten

- 16 Stukken betreffende uitkijkposten op o.a. de watertoren, diverse kerken en de Gruyter fabrieken, uitkijkposten voor bos- heide- en veenbranden en aanschaf van bivakmutsen, verrekijkers voor deze posten en gebruik zaklantaarns, met namenlijst en enkele dienstroosters, 1939-1942 1 omslag
- 17 Stukken betreffende de Waarschuwings- en alarmeringsdienst, signaal Ramp en luchtgevaar, 1940-1942 1 omslag
- 18 Stukken betreffende de radio(berichten)dienst en ontvanginrichtingen, 1937-1942 1 omslag

2.3.4 Geneeskundige en ontsmettingsdienst

- 19 Stukken betreffende de geneeskundige dienst en verbandplaatsen, met lijsten van personeel E.H.B.O.-vrijwilligers en dienstroosters, 1939-1942 1 omslag
- 20 Inventarisatielijsten van de geneeskundige dienst, inhoudsopgave verbandkasten en -tassen, inventarisatie per wijkpost, z.j. 1 omslag
- 21 Offertes en opdrachten voor goederen en geneesmiddelen bestemd voor de geneeskundige dienst, 1939-1942 1 omslag
- 22 Stukken betreffende de Ontsmettingsdienst, aanschaf diverse goederen zoals gaspakken, chloorkalk en rubberlaarzen, een lijst van de inventaris van de Ontsmettingsdienst en een plattegrond van de ontsmettingsinrichting Badhuis Kempenlandstraat, 1939-1942 1 omslag

2.3.5 Politie-, Brandweer- en ordedienst

- 23 Stukken betreffende de Ordedienst, o.a. organisatie, personeel, roosters, met lijst personeelsleden met naam, adres en geboortedatum, 1941-1942 1 omslag
- 24 Stukken betreffende de politie en hulppolitie, o.a. aanstellingen en namenlijsten en dienstroosters, 1940-1941 1 omslag
- 25 Stukken betreffende de brandweer met materieellijsten, roosters en brandbeveiliging van de St.-Jan, 1939-1943 1 omslag

2.3.6 Evacuatieposten en schuilkelders

- 26 Stukken betreffende evacuatie posten, aanwijzing evacuatie leiders, instructies voor het personeel van deze posten en de adressen van de aangewezen panden die als evacuatiepost dienden, 1941-1942 1 omslag
- 27 Stukken betreffende de inrichting van particuliere schuilkelders tot openbare schuilkelders en andere openbare schuilplaatsen en schuilloopgraven, 1941-1942 1 omslag
- 28 Stukken betreffende de aanleg van een filterinstallatie en een warmwaterverwarming in de schuilkelder bij het raadhuis, 1940-1941 1 omslag

2.3.7 Veterinaire dienst

- 29 Stukken betreffende de veterinaire dienst, 1940-1942 1 omslag

2.3.8 Gasverkenningdienst

- 30 Stukken betreffende de Gasverkenningdienst en Chemische Dienst, met namenlijsten van ingedeelde personen en lijst gasspecialisten, 1936-1942 1 omslag

2.3.9 Kunstbeschermingsdienst

- 31 Stukken betreffende de Kunstbescherming waaronder de St.-Jan / Vurex tang, z.j. 1 omslag

2.4 Cursussen en oefeningen

- 32 Stukken betreffende E.H.B.O.-cursussen voor Luchtbeschermingsdienst personeel, met namenlijsten, 1941-1942 1 omslag
- 33 Stukken betreffende de cursus die opleidt tot burger-gasspecialist, de zogeheten Gascursus, 1939-1941 1 omslag
- 34 Stukken betreffende cursussen te volgen door de verschillende diensten van de Luchtbescherming, 1939-1942 1 omslag

- 35 Stukken betreffende cursussen voor hoofden en plaatsvervangend hoofden van de Luchtbeschermingsdienst, 1939-1942 1 omslag
- 36 Stukken betreffende oefeningen van de luchtbeschermingsdienst, met gedetailleerde draaiboeken en brieven van personen die de oefeningen niet kunnen bijwonen, 1935-1942 1 omslag

2.5 Aanschaf en onderhoud van materieel en kleding

- 37 Stukken betreffende de aanschaf van goederen, bedden, stro, dekens, handdoeken etc. voor de nachtlegers in o.a. de uitkijkposten, 1941-1942 1 omslag
- 38 Stukken betreffende de aanschaf en onderhoud van gasmaskers en (bijbehorende) onderdelen, 1939-1942 1 omslag
- 39 Stukken betreffende de aanschaf van kaarsen als noodverlichting, 1941-1942 1 omslag
- 40 Stukken betreffende de aanschaf van zeep, 1939-1941 1 omslag
- 41 Stukken betreffende de aanschaf van hout, 1942 1 omslag
- 42 Stukken betreffende de aanschaf van textiel, kleding en schoenen, bevat ook een aantal maatstaten en tariefopgaven van kleermakers, 1940-1942 1 omslag
- 43 Stukken betreffende het dragen van uniformen met voorschriften voor insignes en de aanschaf van armpaatjes, 1941-1942 1 omslag
- 44 Stukken betreffende de aanvraag bij de Distributiekring 's-Hertogenbosch om koffie, thee en melk, 1940-1942 1 omslag
- 45 Stukken betreffende (de aanvraag voor vergunning tot) aankoop van rijwielbanden met deels daarbij een verklaring dat de betreffende aanvrager zijn rijwiel echt nodig heeft om zijn taak uit te oefenen, en rijwielvergoeding, 1941 1 omslag
- 46 Stukken betreffende de aanvraag van ijzer en staal, 1942 1 omslag
- 47 Stukken betreffende divers materieel te verdelen over verschillende posten, 1939-1942 1 omslag
- 48 Stukken betreffende de aanschaf van "dommekrachten" (soort krik), 1941 1 omslag
- 49 Algemene stukken betreffende de keuring, bezichtiging en inventaris(atie) van materieel aanwezig bij de LBD, 1940-1942 1 omslag
- 50 Nota's, betalingsherinneringen en declaraties voor geleverde goederen en diensten van leveranciers aan de LBD, 1940-1942 1 omslag
- 51 Stukken betreffende benzine en motorolie, aanvragen voor motorbrandstoffen en opgaven benzinevoorraden, met een blauwdruk van het benzinedepot van "Sinfina", 1941-1942 1 omslag
- 52 Brochures, aanbevelingsbrieven van bedrijven die hun producten aanbevelen aan de LBD, 1941-1942 1 omslag

- 53 Offertes en opdrachten betreffende de aanschaf van materieel voor de brandweer, 1939-1942 1 omslag
- 54 Controlestaten en materieelstaten van de Luchtbeschermingsdienst, 1940-1942 1 omslag
- NB: zie ook inv.nr. 108
- 55 Stukken betreffende aanschaf, onderhoud, verzekering enz. van motorvoertuigen en de vordering van een aantal auto's van o.a. De Gruyter, 1940-1942 1 omslag
- 56 Stukken betreffende alarmeringsinstallaties, sirenes, onderhoud, testen, met declaraties en model begroting, 1939-1945 1 omslag

2.6 Instructies bij en melding van calamiteiten

- 57 Stukken betreffende de (centrale) melding van ongevallen en voorvallen (o.a. luchtaanvallen, blindgangers, verzameling bomscherven) welke op enigerlei wijze met oorlogshandelingen verband houden en richtlijnen van de Rijksinspectie Luchtbescherming en het Departement van Binnenlandse Zaken voor de centrale melding, 1940-1941 1 omslag
- 58 Processen-verbaal over het vinden van strooibiljetten, waarschijnlijk uitgeworpen door Engelse vliegtuigen, 1941-1942 1 omslag
- 59 Stukken betreffende (aanvallen met) de nieuwe Engelse "Phosphorbommen", 1940-1942 1 omslag
- 60 Stukken betreffende de te treffen maatregelen ter voorkoming van vernietiging van de oogst, met lijstje van korenvelden in Deuteren, 1940-1941 1 omslag
- 61 Stukken betreffende instructies voor de luchtbeschermingsdienst, met lijsten met handtekeningen van personeel dat de instructies ontvangen heeft, 1941-1942 1 omslag
- 62 Stukken betreffende een demonstratie met brandbommen, 1942 1 omslag

2.7 PR en voorlichting

- 63 Stukken betreffende de voorlichting aan en gedragsregels voor burgers met concept luchtbeschermingsboekje en boekje LBD Deventer, 1940 1 omslag
- 64 Mededelingen met verzoek tot plaatsing van diverse oproepen en artikelen in de dagbladen, o.a. oproep voor vrijwilligers, informatieavonden, 1939-1941 1 omslag
- 65 Stukken betreffende diverse Luchtbeschermingstentoonstellingen in Oss, Breda en 's-Hertogenbosch, 1939-1941 1 omslag
- 66 Stukken betreffende lezingen over de Luchtbescherming, 1936-1942 1 omslag

- 123 Brochure *Wat moet ik weten van Luchtbescherming? Praktische wenken*, [1938]. Gedrukt
1 deel
- 124 *Aanwijzingen ten behoeve van de zelfbescherming. Aangeboden door den Luchtbeschermingsdienst 's-Hertogenbosch*, 1941. Gedrukt
1 deel

2.8 Zelfbescherming bedrijven

- 67 Stukken betreffende (zelf)beschermingsmaatregelen van P.T.T.-gebouwen, met een tekening van de kelder van het telefoongebouw aan de Prins Bernhardstraat met daarop aangegeven de plaats van de nooduitgangen en schuilkelders, 1939-1941
1 omslag
- 68 Stukken betreffende zelfbeschermingsmaatregelen van N.V. Papierindustrie J. Cahen, 1941
1 omslag
- 69 Stukken betreffende de luchtbeschermingsmaatregelen van P. de Gruyter & Zoon N.V., met een uitgebreide tekening van de (schuil)kelders mede voor de burgerbevolking en een tekening voor uitbreiding van Fabriek B, 1939-1940
1 omslag
- 70 Stukken betreffende de georganiseerde zelfbescherming, 1940-1941
1 omslag
- 71 Stukken betreffende de bedrijfsvluchtbescherming van het Licht- en Waterbedrijf der Gemeente 's-Hertogenbosch, met namenlijst, 1942
1 omslag

2.9 Rapportages

- 72 Dagrapporten van de Verbindingsdienst, merendeel voorbedrukte formulieren met vermelding van de namen van de personen die dienst hadden op de uitkijkposten, 1941
1 omslag
- 73 Verslagen van werkzaamheden en gebeurtenissen in verschillende wijken door wijk- en blokhoofden, 1944-1945
1 pak

NB: zie voor nadere toegang bijlage A

- 74 Verslagen betreffende luchtaanvallen en neergestorte vliegtuigen met beschrijving soort aanval, schade en eventuele doden en gewonden, 1940-1941
1 omslag

2.10 Verduisterings- en verlichtingsvoorschriften

- 75 Stukken betreffende verlichting en lichtbakken van bedrijven, schuilkelders en LBD-posten, 1940-1942
1 omslag
- 76 Stukken betreffende de verduistering van ziekenhuizen en voorschriften voor het Rode Kruisteken op ziekenhuizen, 1941-1942
1 omslag

- 77 Stukken betreffende maatregelen en voorschriften voor beperking lichtuitstraling, open vuur en zichtbaarheid licht weerkaatsende oppervlakten zoals windmolens ter voorkoming van ontdekking door de Duitsers en de maatregelen die hierdoor genomen moesten worden om onder andere het verkeer veilig te houden door bijvoorbeeld witte strepen op de wegen, 1940-1941 1 omslag
- 78 Aanvragen en verleningen van vergunningen voor etalageverlichting van C&A, V&D, Gebr. Vinke, 't Woonhuis, Mode Dericks, Adriaan van Doorn, Van de Laar & Zn., met tekeningen, 1940-1941 1 omslag
- 79 Stukken betreffende luchtbeschermingsverlichting met keuringsrapporten van de toestand van de openbare luchtbeschermingsverlichting in de gemeente 's-Hertogenbosch, 1940-1942 1 omslag
- 80 Tekeningen van de Rijksinspectie Luchtbescherming van obstakellichten, petroleumlichtbronnen en gaslichtbronnen, z.j. 1 omslag
- 81 Stukken betreffende (de controle op) verduistering en mededelingen van de commissaris van Politie aan het hoofd van de LBD om bepaalde met naam en adres genoemde personen af te sluiten van elektriciteitsgebruik wegens overtreding van de verduisteringsvoorschriften, 1941-1942 1 omslag

2.11 Personeel en vrijwilligers

2.11.1 Aanneming, schorsing, ontslag, mutaties

- 82 Stukken betreffende het aannemen van personeel, arbeidscontracten, regelgeving, sollicitatieprocedures en sollicitatiebrieven, 1940-1942 1 omslag
- 83 Stukken betreffende ontslag LBD-personeel door reorganisatie, 1940-1941 1 omslag
- 84 Ontslagaanvragen, 1942 1 omslag
- 85 Brieven van personen die het niet eens zijn met hun ontslag wegens de reorganisatie of wegens het aanblijven van anderen, 1940 1 omslag
- 86 Uitgaande brieven aan personeel waarin medegedeeld wordt dat zij wegens wangedrag of niet goed functioneren een reprimande krijgen, een boete opgelegd krijgen, dat er loon ingehouden wordt of dat ze geschorst of ontslagen worden, merendeels wegens slapen tijdens de dienst, 1940-1942. Doorslagen 1 omslag
- 87 Stukken betreffende controle op te laat komen van personeel. Met maandrapporten waarin personen vermeld worden die te laat kwamen met vermelding van straf en enkele reacties van deze personen, 1943 1 omslag
- 88 Stukken, voornamelijk brieven en rapporten, betreffende diefstal, buitensporig gedrag, klachten en bijzondere voorvallen van personeel van de LBD, 1940-1945 1 omslag
- 89 Stukken betreffende (verzoeken om) overplaatsing, interne detachering en andere mutaties LBD-personeel, 1939-1942 1 omslag
- 90 Stukken betreffende joden bij de Luchtbeschermingsdienst, 1940 1 omslag

2.11.2 Lonen en toeslagen

91	Stukken betreffende lonen (regelgeving, loonstaten, naheffingen, terug te vorderen bedragen), 1941-1945	1 omslag
92	Stukken betreffende (verzoeken om) gratificatie, 1941-1942	1 omslag
93	Stukken betreffende algemene informatie, aanvraag en toekenning van "duurtetoeslag", met persoonsgegevens van aanvragers, 1941	1 omslag
94	Stukken betreffende de kinderbijslag voor LBD-personeel, 1940-1946	1 omslag
95	Stukken betreffende loonbeslag, 1942-1945	1 omslag
96	Stukken betreffende inkomsten gepensioneerden, 1941-1942	1 omslag
97	Stukken, waaronder doorslagen van brieven en rapporten betreffende personeelsleden van de LBD waarin zij ontslag aangezegd krijgen, al dan niet eervol, 1940-1942	1 omslag

2.11.3 Onderzoek naar personen en getuigschriften

98	Stukken betreffende verzoeken van het hoofd van de LBD aan de Politie in 's-Hertogenbosch om antecedentenonderzoek van bepaalde personen, 1944-1945	1 omslag
99	Verzoeken aan en verklaringen van de LBD betreffende informatie over personen die bij de LBD werkzaam zijn of waren. Het gaat om informatie over gedrag, betrouwbaarheid, salaris, verrichtte werkzaamheden en verklaring dat men in dienst van de LBD is geweest of in militaire dienst, 1941-1945	1 omslag
100	Getuigschriften en verzoeken om getuigschriften van LBD-personeel, 1944-1946	1 omslag

2.11.4 Zuivering en arbeidsplicht ambtenaren

101	Stukken betreffende schorsing van LBD-personeel op grond van advies van de Zuiveringscommissie, 1945	1 omslag
102	Stukken betreffende plaatsing van overheidsperoneel in Duitsland, 1942	1 omslag
103	Stukken betreffende arbeidsplicht en de opbouwdienst, 1941-1942	1 omslag
104	Stukken betreffende ambtenaren t.o.v. de N.S.B., 1941-1942	1 omslag

2.11.5 Personeel algemeen

105	Stukken betreffende de kosten, sterkte en leeftijden van de vaste kern en circulaire betreffende regelgeving voor leden van de LBD, 1941	1 omslag
106	Lijsten bevattende naam, adres, geboortedatum, functie, aantal kinderen, burgerlijke staat en	

soms beroep van personeel van de LBD en de burgerdienst, 1940-1944	1 omslag
107 Beslissingen tot toekenningen van schadeloosstelling door de Rijksverzekeringsbank aan personen die in aanmerking komen voor een uitkering ingevolge de Ongevallenwet en het Luchtbeschermingsongevallenfonds, en stukken betreffende de ongevallenverzekering, 1941-1942	1 omslag
108 Stukken betreffende, arbeidsongeschiktheid, ziekteverzuim, medische keuringen en gezondheidsverklaringen, 1941-1942	1 omslag
NB: zie ook inv.nr. 54	
109 Stukken betreffende regels, (verzoeken om) ontheffing van het verbod op nevenbetrekkingen en toestemming hiervoor en klachten van personen over anderen die nevenfuncties zouden hebben, 1941-1942	1 omslag
110 Stukken betreffende het verbod om tussen 24.00 uur en 4.00 uur op straat te zijn en verzoeken om vrijstelling voor personen die tussen deze uren buiten moeten zijn om hun functie bij de LBD te kunnen uitoefenen. De lijsten bevatten naam, adres, geboortedatum, functie en persoonsbewijsnummer, 1941	1 omslag
111 Stukken betreffende verlof (aanvragen, regelgeving, toekenning etc.), 1942	1 omslag
112 Bewijs van inschrijving als vrijwilliger bij de LBD van M.C.C. van Rooij, 1940	1 envelop
113 Stukken betreffende (administratieve) regels en voorschriften personeel, o.a. op de posten aanwezige literatuur, rookverboden, werktijden, gedrag, 1941-1942	1 omslag
114 Stukken betreffende ontspanning voor het personeel van de LBD, 1941-1943	1 omslag
115 Stukken betreffende het inleveren van in bruikleen gegeven goederen, armbanden en legitimatiebewijzen, 1940-1945	1 omslag
116 Klachten over het eten, betreffende vermissing wasgoed, het gebruik van de rijwielstalling als toilet en het niet op orde zijn van de posten, 1941-1942	1 omslag
117 Mededelingen omtrent bereikbaarheid, afwezigheid ed. van de burgemeester en diverse leden van de LBD, 1940-1942	1 omslag
118 Stukken betreffende diverse personeelsaangelegenheden niet eerder gespecificeerd, 1941	1 omslag

2.12 Stukken waarvan het verband met het archief niet duidelijk is

119 Handgeschreven afschriften van aanbevelingen, in dienstneming van de heer H. Riphagen, wonende in 's-Hertogenbosch, 1923-1938	1 omslag
120 Stuk met als titel "eenige cijfers betreffende resultaten van gasovervallen in den grooten wereldoorlog 1914/1918", z.j.	1 omslag
121 Overige stukken waarvan het verband met het archief niet duidelijk is, z.j.	1 omslag
122 Huurovereenkomst voor de maquette Duistervoorde, 1941	1 omslag